

DRAMSKE DRUŽINE SREDNJE ŠKOLE MATE BLAŽINE - LABIN 1983. - 1993.

"U malom Labinu, bez snažnih kulturnih tokova, generacije mladih srednjoškolskih dramskih družina u okrilju Srednje škole Mate Blažine već cijelo jedno desetljeće iniciraju kazališna događanja zahtjevnim scenskim uprizorenjima i snažnim umjetničkim doživljajima. Rođene u klupama tamošnje Srednje škole u sklopu nastave filmske i scenske kulture, izvannastavnih aktivnosti i javnih kulturnih djelovanja Škole, afirmiraju se već u samome startu na pozornicama širom Istre, regije i Hrvatske.

Kazalište je to koji uvijek nanovo iznenađuje zrelim i inteligentnim pristupom, avangardizmom, neprekidnim svojim istraživanjem, snažnim intelektualnim nabojem, porukama, i kazalište koji disciplinirano i jedinstveno odigranim predstavama dobro nadilazi prosječnost srednjoškolskih kazališnih družina.

Dramska je to radionica posebna kova i stvaralačkog identiteta koja uvjerljivo preskače uske provincijske kulturne krugove, grupa zanesenjaka i mladih glumaca koja svojim porukama i kazivanjima na otvorenoj sceni opušta i veseli, ostvaruje osvježanje, ali i tjera na razmišljanje o tome kuda ide ovaj svijet i mi u njemu.

Smjenjuju se generacije mladih glumaca, mijenjaju se lica i akteri, a dramski workshop Srednje škole Mate Blažine i dalje proizvodi promišljene i provokativne kreacije. Na radost svoju i svojih poklonika, na čuđenje kritičara koji kao da se pitaju: Kako i dokle? Odgovor otprilike glasi: Uspjeha se postiže kad se na jednom mjestu istodobno nađu znanje, ljubav i strpljivi, uporni rad. A sve to našlo se u njihovom voditelju, dramskom pedagogu, profesoru hrvatskog jezika Čedomiru Ružiću, koji je među labinskim srednjoškolcima upalio plamen ljubavi prema dramskom kazivanju i koji ih polako i pažljivo vodi kroz labirinte dramske poetike i jezika. Iza tihog, skromnog profesora krije se ogromna stvaralačka snaga, moć da svoja htijenja, ideje i viđenja prenosi na discipliniranu mladost, koja tada u krajnjem rezultatu spontanošću njihova kolektivnog stvaralaštva izuzetno profesionalno, žanrovski i stilski besprijekorno - u smislu dorečenosti sredstava kojim se služe i teme kojom se bave, oslobođena sputanosti i stega, svjesna moći vlastitog duha - na otvorenoj sceni sama postaje kreatorom, a ne samo interpretom kazališnog čina." (Marijan Milevoj)

Dosad se gotovo dvjestotinjak učenika uz pomoć školskih i ponekog vanjskog stručnjaka, zaljubljenika u kazališnu umjetnost, uspješno ogledalo na raznim projektima dramske radionice kao i izravno u amaterskom ansamblu, dobro se pritom zabavljajući, kako sami znaju reći, pripremajući se za njih, nastupajući veoma nadahnuo i bez treme na brojnim natjecanjima u dramskom izrazu na općinskoj, županijskoj i državnoj razini te na smotrama kazališni amatera Hrvatske i u misijama međugradske suradnje i kulturno-pedagoškog rada. Uvijek su bili nagrađeni burnim pljeskom jer su, po mišljenju kompetentnih, ostvarivali scenski doživljaj koji nadilazi domete takvih produkcija, a u isto vrijeme umjeli su iznijeti veći učinak od predstava gostujućih profesionalaca. Pjesnik Daniel Načinović je to lijepo rekao:

*"Na ovim našim obalama, tik uz vodu,
imadu neka biljke i biljčice
što iz kamena rastu a ne vidiš im ni grumen zemlje.
Takav je ovaj Teatar u Labinu, trajanje što godinama
s vremena na vrijeme upućuje poziv:
Neka uđu glumci!"*

VODIČ KROZ DRAMSKE PREDSTAVE
"Autobus, autobon, autoson"
burleska na predlošku "Stilskih vježbi" R. Quenaua

Važniji nastupi:

- 7. susret dramskih amatera Zajednice općina Rijeke - Rovinj (prvonagrađeni)
- Završnica Festivala mladih - Pazin
- Susret kazališnih amatera Hrvatske - Sisak
- Filozofski fakultet - Zadar

Kod prvih pokušaja iz 1983./84., u sklopu nastave scenske i filmske kulture, krenulo se od kratkih improviziranih dramatizacija kako bi se u svakodnevnim životnim situacijama otkrila spontana reakcija, koje se potom primjenjivala u kontroliranim scenskim situacijama iz kojih je nastala scenska burleska na predlošku "Stilskih vježbi" R. Quenaua pod nazivom "Autobus, autobon, autoson", u čijoj je realizaciji sudjelovao čitav jedan razred tadašnjeg odgojno-obrazovnog usmjerenja. Grupa je bila tzv. emitivnog modela, tj. težila je vlastitom izrazu koristeći razne stilske postupke (improvizirajući i eksperimentirajući kako bi se poništila i premostila rampa koja dijeli glumce od gledališta) kako bi poručili da jeziku i komunikaciji prijeti najveća tragedija - nemoć da izrazi naša istinska osjećanja i intelektualna stanja u svijetu tzv. "široke potrošnje" gdje je jezik sveden na konfekcijsku tvorevinu. U tome su zaista sjajni i zadivljujući bili mladi glumci: Zijada Ahmetović, Helena Boškailo, Jasminka Šorić, Bosiljka Glumac, Suzana Juričić, Nataša Jelčić, Sandra Keršan, Olivela Kos, Suzana Martinović, Vera Mohorović i Vilim Filipović, scenografkinja Alida Černjul, šminkeri: Vesna Bratičić i Rosana Milevoj, te zaduženi za rasvjetu i ozvučenje: Neven Milevoj, Miljen Savić, Oskar Tonelo i Boris Zahtila.

"Klackalica"
autorsko djelo dramske grupe

Važniji nastupi:

- Susret dramskih i recitatorskih grupa srednjih škola Zajednice općina Rijeka - Senj (prvonagrađeni)
- Završnica Festivala mladih - Pazin
- BRAMS (Beogradska revija amaterskih malih scena) međunarodni susret - Beograd

"Grupa djevojaka - sada maturantica, pod vodstvom profesorice Veljke Milevoj-Blečić - već drugu godinu uzastopno najugodnije iznenađuje ljubitelje kazališne umjetnosti. Postižu nezapamćen uspjeh koji će "zlatnim slovima" ostati zapisan u povijesti dramskog amaterizma regije, predstavljajući nas originalnom vlastitom tvorevinom pod nazivom "Klackalica". Priča je to o nama koji jesmo i onima koji će doći. Stravično upozorenje na vrijeme plastike, totalne ljudske otuđenosti, automatizacije i robotizacije. Predstava traje samo 18 minuta. Međutim, u toj esencijalnoj zgusnutosti djevojke su svojom igrom te čistom i jasnom porukom kazale daleko više nego neki dramski amateri koji se nemušto muče i po više od dva sata na Smotri u Senju. Ideja o "Klackalici" rodila se u glavama djevojaka. One su same napisale tekst i režirale svoju igru. U njihovom ansamblu nema prve violine, one su sve prve: Helena Boškailo, Alida Černjul, Bosiljka Glumac, Nataša Jelčić, Suzana Juričić, Sandra Keršan, Olivela Kos, Suzana Martinović, Vera Mohorović, Vesna Bratičić, Rosana Milevoj, Nenad Klapčić, Bojan Klapčić, Vilijam Negri, Neven Milevoj. S pravom možemo reći da su to "neke nove klinke" koje svojim zrelim razmišljanjem idu korakom od sedam milja ispred svojih vršnjaka. One su duhom i tijelom u našem vremenu, ali već razmišljaju o XXI. stoljeću. Upravo u tome i jest njihova vrijednost i iznenađujuća izuzetnost." (Borislav Ostojić)

"Badenski poučak o suglasnosti"
B. Brechta (isječak epskog komada
"Pomaže li čovjek čovjeku?")
"Ćelava pjevačica"
E. Ionesca (prizori iz tragične farse)
"Igra" S. Becketta

Važniji nastupi:

- Savjetovanje o govornoj kulturi i scenskom istraživanju u odgojno-obrazovnom procesu i slobodnim aktivnostima srednjoškolaca - Labin
- Majski susreti dramskih grupa srednjih škola Zajednice općina Rijeka - Senj (prvonagrađeni s "Badenskim poučkom o suglasnosti" B. Brechta)
- Završnica Festivala mladih - Pazin

Dolazi do smjene generacije i malo tko vjeruje da nova može ponoviti postignuća prethodne. Međutim, koristeći drugačiju metodu rada marljivo rade, okupljeni ponovno u jednom te istom razredu. Rade na nimalo lakim i zahvalnim dramskim tekstovima: na uprizorenju "Igre" S. Becketta, na odabranim prizorima iz "Šelave pjevačice" E. Ionesca i isječcima iz "Badenskog poučka o suglasnosti" B. Brechta, sa željom da ih što vjerodostojnije, u duhu antiteatra, teatra apsurdna i epskog teatra predstave na Savjetovanju o govornoj kulturi i scenskom izražavanju, koji se održao u Labinu 1986. godine uz podršku nezaboravnog prosvjetnog savjetnika, sada pok. Mirka Todorića.

Vrijedi spomenuti imena učenika koji su prijatno iznenadili izvedbama klasičnih umjetničkih tekstova: Alida Blašković, Mirta Pribanić, Doris Škopac, Sandra Kokot, Irene Zustović, Nataša Martinčić, Dolores Belušić, Alen Floričić, Alen Kiršić, Dean Ilijeveski.

"Galeb Jonathan Livingston"
koreodrama po istoimenom romanu R. Bacha

Važniji nastupi:

- Svečana akademija povodom 40. godišnjice škole na hrvatskom jeziku - Labin
- Majski susreti dramskih grupa srednjih škola - Senj (prvonagrađeni)
- Završnica Festivala mladih - Pazin

Ovaj je scenski projekt rađen prigodom obilježavanja 40. obljetnice srednje škole na hrvatskome jeziku. Naime, na literarnom predlošku popularnog romana R. Bacha "Galeb Jonathan Livingston", u scenskoj dramatizaciji i adaptaciji učenice Nataše Stanić, uz zajednički redateljski koncept potpuno nove dramske družine te kostimografijom i scenografijom umjetnice Denis Zustović, nastala je istoimena scenska vizija multimedijskog, scensko-glazbeno-plesnog izraza. Poetska alegorija, priča o galebu koji se od drugih galebova izdvaja htijenjem da leti više i drugačije od drugih, priča o stvaranju i slobodi.

"Već četvrtu godinu za redom srednjoškolci ugodno iznenađuju svojim pristupom scenskoj igri. Nema sumnje, oni njeguju autohtoni, nadahnuti, poticajni i moderni scenski izraz i zasigurno su na prvom mjestu među svojim vršnjacima u Primorsko-goranskoj regiji, a za ugled mogu poslužiti i šire. Nataša Stanić istakla se suptilnošću koreografske igre, Irena Zustović, uz Marka Štifanića i Suzanu Miletić, izvrsno je predvodila Galebove bistrog neba: Moniku Antonelli, Ljiljanu Vlačić, Alfia Grenja, Dražena Smokovića i Sakiba Burnića, kao i Marko Štifanić i Suzana Miletić" (Borislav Ostojić)

"Sabor ptica" **poema Farid Uddin Attara**

Važniji nastupi:

- Savjetovanje o govornoj kulturi i scenskom izražavanju - Labin
- Završnica Festivala mladih - Pazin (prvonagrađeni)

Školske godine 1987./88., izvedbom dramske poeme "Sabor ptica", mističnog perzijskog pjesnika iz XII. stoljeća Farida Uddina Attara, dramska je družina opet na sebe skrenula pozornost. Odabrani mladi srednjoškolci svoju spremnost na scenske uzlete su dokazali osmišljenom i suptilnom predstavom - višedimenzijским kontrapunktom scenske igre, teatra sjena i naracije. "Sabor ptica" je metafora o čovjekovoj svestremenosti ka spoznaji svog egzistencijalnog identiteta. Jato ptica čije sumnje nadvladava zanos želje, putuju bespućem do obećane Katarze, obećane punine življenja, da bi na kraju putovanja spoznale da obećanje i ostvarenje leže u njima samima. Metaforični svijet Attarovih ptica i inih likova predočili su: Sania Huskić, Danijela Bošković, Barbara Krištofić, Alenka Fonović, Barbara Višković, Helena Matošević, Gordana Košara, Andrej Đapić, Dražen Smoković, Saša Dermit i, kao gost, studentica Irene Zustović. Koreograf je i ovoga puta bio gost Sakib Burnić. Autorice decentne i efektne kostimografije i šminke bile su Narcisa Kiršić i Indira Niković. Tehnički dio posla obavili su Radenko Jelić, Edi Miletić i Alen Baričić. (Stjepan Pepeljak, Danijel Načinović)

"Schiuma d'onda" **dramski fragment iz lirskog dijaloga** **"Dialoghi con Leuco" C. Pavesea**

Važniji nastupi:

- Smotra amaterskih družina talijanske etničke skupine Istre - Rijeka

"Potkraj 1989. godine, u rekordno kratkom vremenu, za svega tri tjedna, za Zajednicu Talijana "Giuseppina Martinuzzi" iz Labina pripremljen je fragment "Dialoghi con Leuco" iz pjesničkog djela "Schiuma d'onda" (Pjena vala), slavnog talijanskog pjesnika Cesare Pavesea. Izvodile su ga učenice koje su fakultativno učile talijanski jezik, u sklopu dvodnevne smotre dramskog stvaralaštva talijanske etničke skupine. Labinska je dramska grupa ostavila snažan dojam relativno kratkom predstavom jednostavnim kazališnim izrazom, ali vrlo snažnog emocionalnog naboja. Izvrsni interpreti su i ovoga puta bili učenici Srednjoškolskog centra "Mate Blažina": Delia Jakovčić, Sandra Fonović, Ombreta Vitasović i Danijela Bošković. Uspjehu predstave doprinijela je šminka stalne gošće Indire Niković, efektni kostimi Denis Zustović, domišljati scenski efekti gosta Denisa Putinje i izvrsna koreografija stalnog gosta Sakiba Burnića." (Tullio Vorano)

"Sabor ptica" nova verzija

Važniji nastupi:

- Svečano otvorenje Omladinskog doma - Labin
- Susret kazališnih amatera regije - Pula

"La Marcolfa" farsa Daria Foa

Važniji nastupi:

- Premijera u Malom kazalištu - Labin

"U valovima je odjekivao pljesak u prepunom Malom kazalištu. Pljeskalo se glumcima dramske radionice Srednjoškolskog centra "Mate Blažina" za nadahnuto i uvjerljivo izvođenje farse Daria Foa "La Marcolfa", koju je prilagodio i znalački vodio prof. Čedomir Ružič, tihi čovjek profinjena redateljskog nerva, sklon vječitom traženju i eksperimentiranju na kazališnim daskama, što daje kreativnu šansu izvođačima, ali istodobno može scenu udaljavati od publike. Opredjeljujući se za pučku komediju i aktualna osvježenja poduprta glazbenom kulisom ostvaruje se pun pogodak, čemu je svjedok čest pljesak razdragane publike koja brzo uspostavlja kontakt s mladim glumcima. Za to je na otvorenoj sceni lijepog kazališta najzaslužnija bila Irina Belušić, kreator glavnog lika, šarmantno odigravši ulogu služavke siromašnog markiza kojeg je dojmljivo odglumio Dejan Išin. Ne manje uvjerljivi i sigurni bili su Sania Huskić, Danijela Bošković, Nikola Pilipović, Roberto Kranjac i Majda Milevoj iznenadivši svojim komedijskim izrazom. Zbirni dojam osjetno nadilazi prosječnost i amaterizam izvođača pa je 70-ak minuta koliko traje predstava, proteklo u hipu. Za to su zaslužni i suradnici iza scene Morin Kudić (gitaristica i autorica songova), Aleksandra Korolija i Aleksej Hrvatinić (klavirska pratnja), Jelena Bogulin (vokal), Indira Niković (vanjski suradnik za šminku), te Larisa Brnjac, Romina Činko i Samanta Milanović. Uspjehu predstave pridonijeli su i kostimi HNK Ivana pl. Zajca - Rijeka (zahvaljujući susretljivosti g. Gerharda Seitz)." (Marijan Milevoj)

"Smrt gospodina Olafa" farsa Luke Paljetka

Važniji nastupi:

- Svečano otvorenje obnovljenog Malog kazališta - Labin
- Državno natjecanje iz informatike, fizike i kemije - Labin
- Tjedan smijeha u Istri - Labin

"Burnim pljeskom označen je efektan glazbeno-vizualni završetak predstave Luke Paljetka "SMRT GOSPODINA OLafa" u interpretaciji Dramske družine SŠC "Mate Blažine" u obnovljenom gradskom kazalištu. Time se nastavlja uspješna tradicija labinskih srednjoškolaca, koji već gotovo jedno desetljeće daju snažan pečat kulturnom životu grada Labina." (Marijan Milevoj).

U kreaciji farse, koja je scenski uprizorena s odobrenjem i u suradnji sa samim autorom, pjesnikom Lukom Paljetkom, koji se u to vrijeme nalazio u Dubrovniku (za vrijeme agresije na Hrvatsku), na kazališnim su se daskama pojavili Damir Mikuljan, Kristijan Reisman, Vedran Grubišić, Kristina Duras, Emil Milevoj, Helena Licul, Mirjam Brenčić, Ivan Blečić, Danijela Subotić, Iva Sušac, Vesna Rajko. Predstava je, do najmanjeg zareza, pripremljena

vlastitim snagama. U tehničkoj su realizaciji sudjelovali Nataša Martinčić, Katarina Sopta, Vedran Sprčić, Dalibor Zupčić, a vanjski su suradnici bili umjetnica Narcisa Kiršić-Adalgisa (maska i izbor kostima u HNK-u Ivana pl. Zajca - Rijeka), Indira Niković (šminka), Patricija Miletić (ples) i Josip Mikuljan, školski majstor, koji je izradio giljotinu. Denis Zustović je vrlo profesionalno kreirala prospekt i plakat predstave.

"Smrt gospodina Olafa" **farsa L. Paljetka - nova verzija**

Važniji nastupi:

- Gornjogradska gimnazija - Zagreb
- Regionalna smotra LIDRANO ž93 - Pazin
- Državna smotra LIDRANO ž93 - Čakovec
- 33. Festival hrvatskih kazališnih amatera - Varaždin

Najveće otkriće Festivala kazališnih amatera u Varaždinu nedvojbeno je Kristijan Reisman, koji je briljantnom izvedbom Krvnika u farsu Luke Paljetka "Smrt gospodina Olafa" zasjenio starije kolege i osvojio nagradu za najbolju mušku ulogu na festivalu.

Iz "Izvjешća sa 33. festivala hrvatskih kazališnih amatera"

"Nastala prije devet godina, u okrilju tadašnjeg labinskog srednjoškolskog centra, Dramska družina Srednje škole Mate Blažine podarila nam je predstavu koju je tri godine nastajala u klupama labinske gimnazije. Predstava, danas učenika trećeg razreda gimnazije i njihova profesora hrvatskog jezika Čedomira Ružića, iznenađuje zrelim i inteligentnim pristupom zahtjevnom Paljetkovu tekstu. Slika manirističkog zrcala, nabijena scenama elizabetinskog kazališta i metaforičkog, stihoritmizirana izričaja, predstava na pozornici reflektira u giljotinskom okviru ispunjenom reminiscencijama prizora iz Richarda Trećeg, Hamleta, Romea i Julije. Pozornica je ispunjena prazninom, šutnjama, bjelinama što kulminiraju briljantno realiziranim eskurzom o smrti. Dramaturški vrlo slojevita Paljetkova farsa, kolažirana prizorima iz drugih tekstova, u baroknom prostoru varaždinskog kazališta prikazana je kao maniristička igra izmicanja središta podastirući mizanscenu praznine i govor šutnje koji pokušavaju dohvatiti transcendentalnost. Metaforički prizivajući giljotinsko vjenčanje života i smrti predstava labinskih amatera želi ispričati priču o preobrazbi govora od infatilitnosti do krvništva (Kristijan Reisman u izvrsno ostvarenoj teškoj ulozi Eginharda)."

Mira Muhoberac, dramaturg i teatrolog

"Mlada srednjoškolska grupa, predvođena dramskim pedagogom Čedomirom Ružićem koji već cijelo desetljeće inicira teatarske događaje u Labinu, prihvaća se vrlo zahtjevnih scenskih uprizorenja. Nakon niza predstava u kojima su akteri bili većinom starije dobi a izuzetnog vitaliteta - odabir mladih Labinjana zahtijevao je stilizaciju i krajnju suzdržanost, skoro beskrvnost. Dominantni scenski znak - giljotina u kojoj, kroz koju i prema kojoj se odvija igra, određivao je stil glume - pomalo makabrističko iskliznuće ka ispražnjenu. Trebalo je to moći odigrati. Uspjeli su, izbjegavši suhoću i monotoniju koja ponekad prati takve pokušaje. Ne želeći nikome nanijeti nepravdu, jer cijeli je ansambl dorastao zahtjevima teksta (sjajno otpjevani songovi Morin Kudić i Nataše Martinčić, odlična dikcija i pokret), izdvojila bih ipak Kristijana Reismana koji je (možda najzahvalniju) ulogu Eginharda izveo maestralno. Svoj govor o smrti popratio je vidnim znacima trošnosti, prolaznosti, neposluha tijela - kao samoživuće materije odvojene od zahtjeva duha. Grimasa lica, deformacije torza, tvrdoglavo izmicanje kontroli glasa, sve me to, u kontrastu, podsjetilo koliko je tašto glorificiranje ljudske savršenosti u antičkih Grka. I kako je ovaj tekst, u ovakvoj izvedbi, prisposlovio vremenu urušavanja u kojem živimo."

Ranka Mesarić, redatelj

"I sad jedna mlada grupa. Njen voditelj je potpisan kao dramski pedagog. Zaista. Na predstavi je očigledno da je on i to. Naime, predstavu tako disciplinirano i jednostavno ne bi mogli odigrati labinski đaci a da ih netko nije polako i pažljivo sproveo kroz labirinte Paljetkove poetike i jezika. Ali, zar svi redatelji, posebno oni dobri, nisu ujedno i pedagozi? Može li se bez pomoći pedagogije napraviti kazalište? Hoću reći da je "SMRT GOSPODINA OLAF" u krajnjem rezultatu izuzetno profesionalna u smislu dorečenosti sredstava kojima se služila i teme kojom se bavila. Nijansa preciznosti u igri (točnije u nekim spojevima) pomogla bi predstavi da uzleti i bude još bolja. Izdvajamo dobro rješenje prostora (u dubini jedna giljotina) i ulogu Eginharda koja se lucidnošću izdvojila i obilježila dodatne farsične dimenzije."

Lada Martinac, član stručne komisije